

Ruch naturalny ludności w województwie pomorskim w 2023 r.

 8,9%

Spadek liczby urodzeń żywych
w porównaniu z 2022 r.

W 2023 r. w województwie pomorskim liczba urodzeń była o 3,8 tys. niższa od liczby zgonów. W rezultacie w województwie pomorskim odnotowano ubytek naturalny, który w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł minus 1,6. Liczba urodzeń i zgonów była niższa niż w 2022 r., a także zarejestrowano mniej małżeństw, rozwodów i separacji.

Ruch naturalny ludności należy do tych zjawisk demograficznych, które niewątpliwie wpływają na tempo przyrostu lub ubytku liczby ludności w danym regionie.

Tablica 1. Urodzenia żywe, zgony, ubytek naturalny

WYSZCZEGÓLNIENIE	2022	2023	
		ogółem	2022 = 100
Urodzenia żywe	20993	19126	91,1
na 1000 ludności	8,9	8,1	•
Zgony	25456	22945	90,1
na 1000 ludności	10,8	9,7	•
w tym niemowląt	96	87	90,6
na 1000 urodzeń żywych	4,6	4,5	•
Ubytek naturalny	-4463	-3819	85,6
na 1000 ludności	-1,9	-1,6	•

W 2023 r. w województwie pomorskim zarejestrowano 19,1 tys. urodzeń żywych (11,1 tys. w miastach i 8,0 tys. na wsi), o 8,9% mniej niż przed rokiem (w miastach spadek o 10,9%, a na wsi o 6,0%). Wśród urodzonych noworodków nieznacznie przeważali chłopcy, którzy stanowili 50,9%, a biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania – osoby urodzone w miastach (58,2%).

Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych na 1000 ludności) wyniósł 8,1 (8,9 w 2022 r.) i był wyższy na wsi (9,0) niż w miastach (7,6). W Polsce analizowany wskaźnik był niższy niż w województwie pomorskim i wyniósł 7,2 (8,1 w 2022 r.). W województwie pomorskim współczynnik urodzeń żywych na 1000 ludności utrzymuje się na dość wysokim poziomie w porównaniu z pozostałymi województwami. Pod względem wielkości tego wskaźnika w 2023 r. województwo pomorskie uplasowało się na trzeciej pozycji w kraju (po województwie małopolskim – 8,3 i mazowieckim – 8,2). Mimo to liczba urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W ostatnich latach wartość współczynnika dzietności kształtuje się znacznie poniżej 2, podczas gdy wielkość optymalna (korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego) to 2,10-2,15, tj. gdy w danym roku na 100 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat) przypada średnio 210-215 urodzonych dzieci. W 2023 r. współczynnik dzietności wyniósł 1,22 (1,32 w 2022 r.), co oznacza, że na 100 kobiet w wieku 15-49 lat przypadały 122 urodzenia (132 w 2022 r.) i mimo, że była to trzecia najwyższa wartość w całym kraju, to nadal była poniżej wartości optymalnej. W miastach analizowany wskaźnik wyniósł 1,11, a na wsi 1,41. W Polsce współczynnik dzietności był niższy niż w województwie pomorskim i wyniósł 1,16 (1,26 w 2022 r.).

27.06.2024 r.

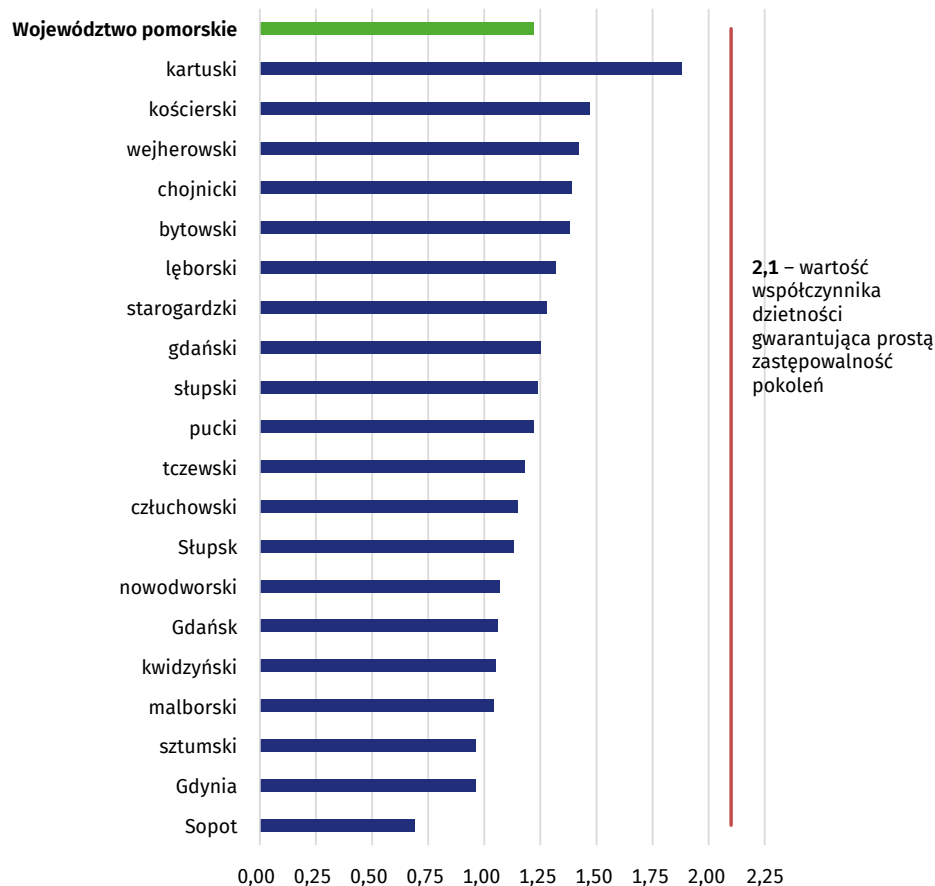
W 2023 r. we wszystkich województwach odnotowano ubytek naturalny na 1000 ludności, jednak w województwie pomorskim był on jednym z najniższych (minus 1,6) zaraz po województwie małopolskim (minus 1,3)

W 2023 r. w porównaniu z 2022 r. odnotowano mniej urodzeń (o 8,9%) i zgonów (o 9,9%)

W 2023 r. współczynnik urodzeń żywych na 1000 ludności wyniósł 8,1 i była to trzecia lokata w kraju

W 2023 r. współczynnik dzietności wyniósł 1,22 i była to trzecia lokata w kraju

Wykres 1. Współczynnik dzietności według powiatów w 2023 r.

W przekroju terytorialnym w skali całego kraju jedynie powiat kartuski zbliżył się do wartości gwarantującej prostą zastępowalność pokoleń, która wyniosła 1,88 (najwyższa wartość w kraju). Natomiast najniższą wartością współczynnika dzietności w całym kraju charakteryzował się Sopot (0,69).

Mediana wieku kobiet rodzących dziecko w 2023 r. w województwie pomorskim wyniosła 30,7 roku (o 0,3 roku więcej niż w 2022 r.), przy czym w miastach była nieznacznie wyższa (31,1 roku), a na wsi niższa (30,0 lat). Dla porównania – w kraju mediana wieku wyniosła 30,9 roku (o 0,2 roku więcej niż w 2022 r.).

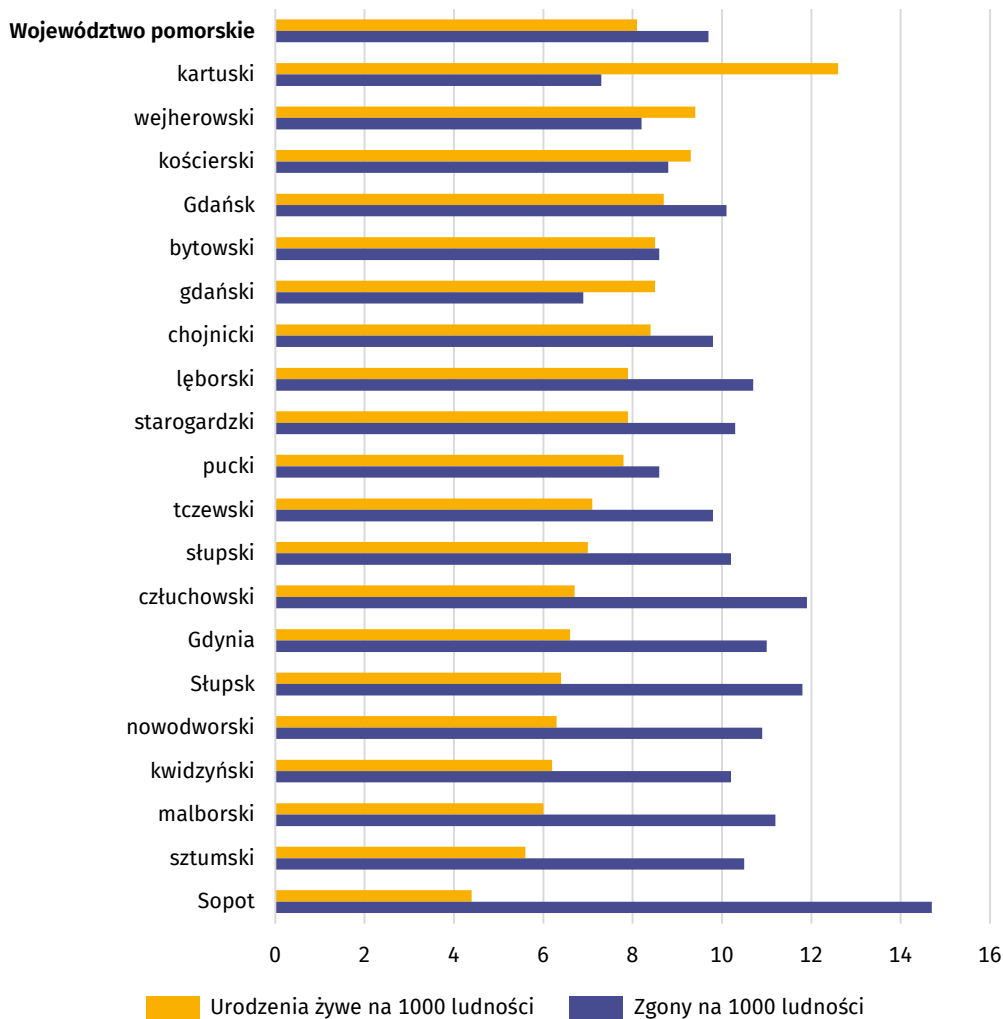
W 2023 r. w województwie pomorskim zmarło 22,9 tys. osób, o 9,9% mniej niż w poprzednim roku. W miastach liczba zgonów wyniosła 15,6 tys., a na wsi 7,3 tys. i wartości te były niższe niż w 2022 r. odpowiednio o 11,1% i o 7,1%. Wśród osób zmarłych przeważali mężczyźni (51,5%) oraz osoby mieszkające w miastach (68,1%). Liczba zgonów w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosła 9,7 (w 2022 r. – 10,8). Pod względem najniższej wartości tego wskaźnika była to trzecia lokata po województwie podkarpackim (9,5) i małopolskim (9,6). W miastach współczynnik zgonów był wyższy niż na wsi (10,6 wobec 8,3). W kraju analizowany wskaźnik wyniósł 10,9 (11,9 w 2022 r.).

Niezmienne od wielu lat głównymi przyczynami zgonów zarówno w województwie pomorskim, jak i w Polsce, są choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe. W 2022 r. stanowiły odpowiednio 36,8% i 25,4% wszystkich zgonów w województwie (w kraju odpowiednio 36,0% i 23,6%). Do 2012 r. w województwie pomorskim trzecią najczęstszą grupą przyczyn były zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu (urazy, zatrucia i inne wypadki), w latach 2013-2019 i w 2022 r. były to zgony z powodu chorób układu oddechowego, a w latach 2020-2021 był to COVID-19. W 2022 r. choroby układu oddechowego przyczyniły się do 7,7% przypadków zgonów (w kraju 6,7%), zewnętrzne przyczyny do 6,1% zgonów (4,5% w Polsce), a COVID-19 do 5,6% zgonów (w kraju 6,7%).

W 2023 r. w województwie pomorskim odnotowano 87 zgonów niemowląt (o 9 mniej niż w 2022 r.), przy czym 64,4% dotyczyło zgonów chłopców i 50,6% niemowląt mieszkających na wsi. Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniosła 4,5 (4,6 w 2022 r.), 3,9 w miastach i 5,5 na wsi. W kraju wskaźnik zgonów niemowląt był niższy i wyniósł 3,9 (3,8 w 2022 r.).

W 2023 r. współczynnik zgonów na 1000 ludności wyniósł 9,7 i pod względem najniższej wartości tego wskaźnika była to trzecia lokata w kraju

Wykres 2. Urodzenia żywe i zgony według powiatów w 2023 r.

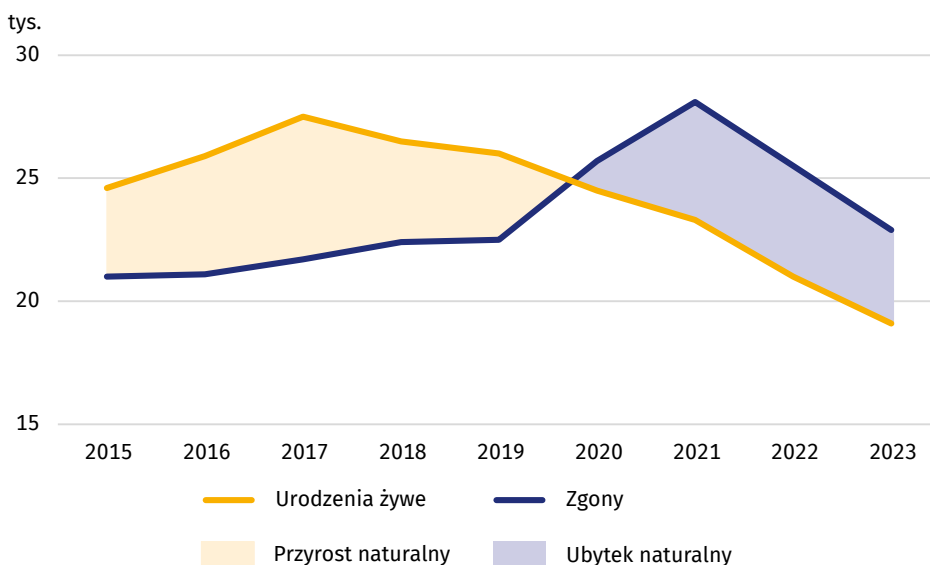
W 2023 r. wśród powiatów województwa pomorskiego najwyższą wartość urodzeń żywych na 1000 ludności i drugą najniższą wartość zgonów na 1000 ludności odnotowano w powiecie kartuskim

W 2023 r. wśród powiatów województwa pomorskiego najniższą wartość urodzeń żywych na 1000 ludności i najwyższą wartość zgonów na 1000 ludności odnotowano w Sopocie

Uwaga: dane posortowane według malejącej wartości współczynnika urodzeń żywych na 1000 ludności.

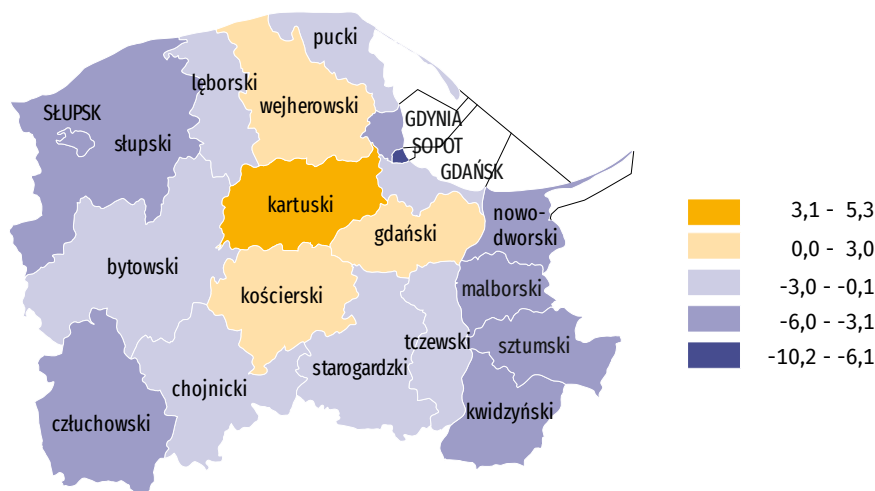
W 2023 r. w przekroju terytorialnym województwa najwyższą wartość wskaźnika urodzeń na 1000 ludności odnotowano w powiatach: kartuskim (12,6), wejherowskim (9,4) i kościerskim (9,3), a najniższą w Sopocie (4,4) oraz w powiecie sztumskim (5,6) i malborskim (6,0). W przypadku zgonów, najniższą wartością wskaźnika na 1000 ludności charakteryzowały się powiaty: gdański (6,9), kartuski (7,3) i wejherowski (8,2), a najwyższą Sopot (14,7), powiat człuchowski (11,9) i Słupsk (11,8).

Wykres 3. Ruch naturalny ludności

W 2023 r. w województwie pomorskim odnotowano ubytek naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów wyniosła minus 3,8 tys. (w 2022 r. – minus 4,5 tys.). Współczynnik ubytku naturalnego osiągnął wartość minus 1,6 (minus 1,9 w 2022 r.), co wskazuje na najniższy ubytek naturalny na 1000 ludności w kraju po województwie małopolskim (minus 1,3). W miastach wskaźnik ten ukształtował się na poziomie minus 3,0 (w 2022 r. minus 3,4), podczas gdy na obszarach wiejskich osiągnął dodatnią wartość – po 0,7 w 2023 r. i 2022 r. Dla Polski wskaźnik przyjmował znacznie mniej korzystne wartości i w 2023 r. wyniósł minus 3,6 (minus 3,8 w 2022 r.).

Mapa 1. Przyrost/ubytek naturalny na 1000 ludności w 2023 r.

W 2023 r. w skali całego kraju najwyższą wartość przyrostu naturalnego na 1000 ludności odnotowano w powiecie kartuskim

W 2023 r. w przekroju terytorialnym województwa przyrost naturalny na 1000 ludności odnotowano w 4 powiatach: kartuskim (5,3), gdańskim (1,6), wejherowskim (1,2) i kościerskim (0,5). W pozostałych powiatach wystąpił ubytek naturalny, w tym największy w Sopocie (minus 10,2).

Tablica 2. Małżeństwa zawarte, rozwody, separacje prawne

WYSZCZEGÓLNIENIE	2022		2023	
	ogółem		2022 = 100	
Małżeństwa zawarte	10528	9783	92,9	
na 1000 ludności	4,5	4,1	.	
Rozwody	3819	3471	90,9	
na 1000 ludności	1,6	1,5	.	
Separacje prawne	41	25	61,0	
na 100 tys. ludności	1,7	1,1	.	

W 2023 r. w porównaniu z 2022 r. odnotowano mniej małżeństw (o 7,1%), rozwodów (o 9,1%) i separacji (o 39,0%)

W 2023 r. w województwie pomorskim zarejestrowano 9,8 tys. nowych małżeństw (w miastach 4,5 tys., a na wsi 3,4 tys.), o 7,1% mniej niż rok wcześniej (w miastach mniej o 5,8%, a na wsi o 9,4%). Liczba zawartych małżeństw na 1000 ludności wyniosła 4,1 (4,5 w 2022 r.), co uplasowało województwo pomorskie (wspólnie z dolnośląskim i mazowieckim) na drugim miejscu w kraju po województwie małopolskim (4,3). Współczynnik małżeństw wyższy był w miastach (4,3) niż na wsi (3,8). W Polsce analizowany wskaźnik wyniósł 3,9 (4,0 w 2022 r.).

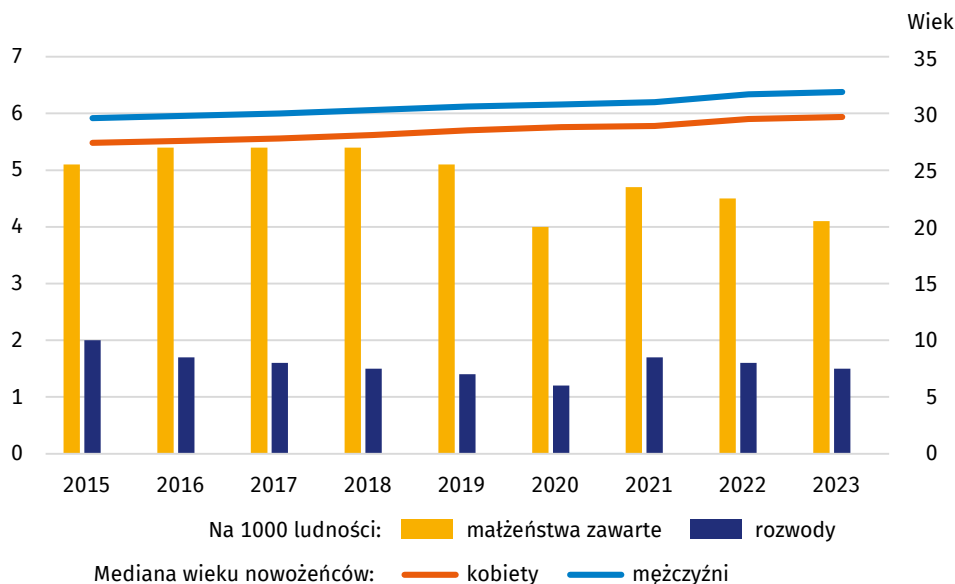
W województwie pomorskim nowożeńcy zawierają związek małżeński w coraz późniejszym wieku. W 2023 r. mediana wieku dla mężczyzn wyniosła 31,9 roku, a dla kobiet 29,7 roku, co oznacza wzrost w stosunku do 2022 r. po 0,2 roku. Na wsi mediana wieku nowożeńców (30,8 roku dla mężczyzn i 28,4 roku dla kobiet) była niższa niż w miastach (odpowiednio 32,3 roku i 30,2 roku). W Polsce mediana wieku nowożeńców również wzrosła (po 0,1 roku) i dla mężczyzn wyniosła 31,4 roku, a dla kobiet 29,2 roku.

W przekroju terytorialnym w 2023 r. najwięcej zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w Gdańsku (5,0) oraz w powiecie wejherowskim (4,6) i bytowskim (4,5), a najmniej w powiatach: kwidzyńskim (3,3) oraz człuchowskim i sztumskim (po 3,4).

W 2023 r. wśród powiatów województwa pomorskiego w przeliczeniu na 1000 ludności najwięcej małżeństw zawarto w Gdańsku

Według stanu w końcu grudnia 2023 r. w województwie pomorskim istniało 536,6 tys. małżeństw (o 1,4% więcej niż w 2022 r.). W ciągu 2023 r. zostało rozwiązanych 12,4 tys. małżeństw (o 10,2% mniej niż w poprzednim roku). Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych osób pozostających w stanie małżeńskim odnotowano ujemny bilans małżeństw zawartych i rozwiązanych – minus 1,3 tys. (minus 2,3 tys. w 2022 r.). W 2023 r. częstszą przyczyną rozwiązania małżeństwa była śmierć męża (51,0% ogólnej liczby rozwiązanych małżeństw) niż rozwód (odpowiednio 28,1%). Z powodu śmierci żony rozwiązanych zostało 21,0% małżeństw.

Wykres 4. Małżeństwa zawarte, rozwody i mediana wieku nowożeńców

W 2023 r. w województwie pomorskim orzeczono 3,5 tys. rozwodów (w miastach 2,4 tys., a na wsi 1,1 tys.), o 9,1% mniej niż rok wcześniej (w miastach mniej o 11,7%, a na wsi o 2,4%). W przeliczeniu na 1000 ludności orzeczono 1,5 rozwodów (1,6 w 2022 r.). W miastach współczynnik rozwodów wyniósł 1,6, a na wsi 1,2. W Polsce analizowany wskaźnik wyniósł 1,5 (1,6 w 2022 r.). Przeliczając liczbę rozwodów na 1000 nowo zawartych małżeństw wskaźnik dla województwa pomorskiego wyniósł 355 i był niższy niż w kraju (390).

W 2023 r. w województwie pomorskim częściej pozew o rozwód wносиły kobiety (64,2% wobec 65,1% w 2022 r.) niż mężczyźni, a większość małżeństw rozwiązano bez orzekania o winie (82,8% ogólnej liczby małżeństw rozwiązanych w 2023 r. i 79,8% w 2022 r.). Z winy męża orzeczono 10,3% ogólnej liczby rozwodów, z winy żony – 2,6%, a z winy obu stron – 4,3% (w 2022 r. odpowiednio 12,3%, 2,9% i 5,0%). Najczęściej wskazywanymi przyczynami rozwodu (wyłącznymi lub powiązаныmi z innymi przyczynami) były niezgodność charakterów (47,2% ogólnej liczby rozwodów), niedochowanie wierności małżeńskiej (odpowiednio 27,5%) oraz nadużywanie alkoholu (12,1%).

W przypadku separacji prawnych orzeka się ich znacznie mniej niż rozwodów. W 2023 r. w województwie pomorskim sądy orzekły 25 separacji, o 16 (o 39,0%) mniej niż w 2022 r. W miastach odnotowano 15 separacji, a na wsi 10 (spadek w skali roku odpowiednio o 42,3% i o 33,3%). Przeliczając liczbę separacji na 100 tys. ludności wskaźnik wyniósł 1,1 (1,7 w 2022 r.) i była to najniższa wartość w kraju (wspólnie z województwem zachodniopomorskim). W miastach analizowany wskaźnik wyniósł 1,0, a na wsi 1,1. W kraju współczynnik separacji był wyższy niż w województwie pomorskim i wyniósł 1,6 (1,8 w 2022 r.).

Co roku odnotowuje się też przypadki zniesienia separacji, tj. powrotu do małżeństwa, jednak większość pozostających w prawnej separacji małżeństw wnosi o rozwód. W województwie pomorskim w 2023 r. sądy orzekły zniesienie separacji w stosunku do 24 separowanych małżeństw (11 w 2022 r.).

W 2023 r. w przekroju terytorialnym województwa najniższą wartość rozwodów orzeczonych na 1000 ludności odnotowano w powiecie nowodworskim (0,9) i bytowskim (1,0), a najwyższą w Słupsku (1,9) i w powiecie lęborskim (1,8). W przypadku separacji na 100 tys. ludności orzeczono ich najmniej w powiecie kartuskim (0,7) oraz w powiecie gdańskim i w Gdańsku (po 0,8), a najwięcej w powiecie słupskim (4,2) i nowodworskim (3,0). W 8 powiatach nie orzeczono żadnej separacji.

W 2023 r. orzeczono 1,5 rozwodów na 1000 ludności

W 2023 r. orzeczono 1,1 separacji prawnych na 100 tys. ludności i pod względem najniższej wartości tego wskaźnika była to pierwsza lokata w kraju (razem z województwem zachodniopomorskim)

W 2023 r. w skali województwa najmniej rozwodów na 1000 ludności orzeczono w powiecie nowodworskim, a najmniej separacji prawnych na 100 tys. ludności w powiecie kartuskim

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Gdańsku
Dyrektor Jerzy Aukształ
Tel.: 58 76 83 130

Rozpowszechnianie:
Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Tel.: 58 76 83 210
e-mail: Z.Pietrzak@stat.gov.pl

www.gdansk.stat.gov.pl

[@Gdansk_STAT](https://twitter.com/Gdansk_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)
[@urządstatystycznygdansku](https://www.facebook.com/urządstatystycznygdansku)

Powiązane opracowania

[Sytuacja demograficzna województwa pomorskiego – dane bilansowe po NSP 2021](#)

[Prognoza ludności dla województwa pomorskiego](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Baza Demografia](#)

[Bank Danych Lokalnych – Ludność](#)

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy – Społeczeństwo – Demografia](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ruch naturalny ludności](#)

[Przyrost naturalny ludności](#)

[Małżeństwo](#)

[Rozwód](#)

[Separacja prawna](#)